

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2013

Allmänt

Centret för livslångt lärande är Åbo Akademi och Yrkehögskolan Novias gemensamma vuxenutbildningsenhet med uppgift är att koordinera all vuxen- och fortbildningsverksamhet inklusive öppen utbildningsverksamhet.

Under verksamhetsåret har direktionen haft följande sammansättning:

Medlemmar

Christina Nygren-Landgårds, ordf.
Kaj Björkqvist
Stina Colérus
Ingvar Dahlbacka
Anne Eriksson
Linnéa Henriksson
Eva Juslin
Gerd Kummel-Kunnas
Eva Matintupa, viceordf.
Roger Mäntylä
Christina Teirfolk
Marianne West-Ståhl

Suppleanter

Eva Costiander-Huldén
Lena Marander-Eklund
Bob Karlsson
Christina Flemming
Mirkka Ali-Laurila
Paula Klami-Wetterstein
Maria Westerlund
Dick Staffans
Bettina Backström-Widjeskog
Lars Fridedefors
Mona Riska
Eva Storgårds

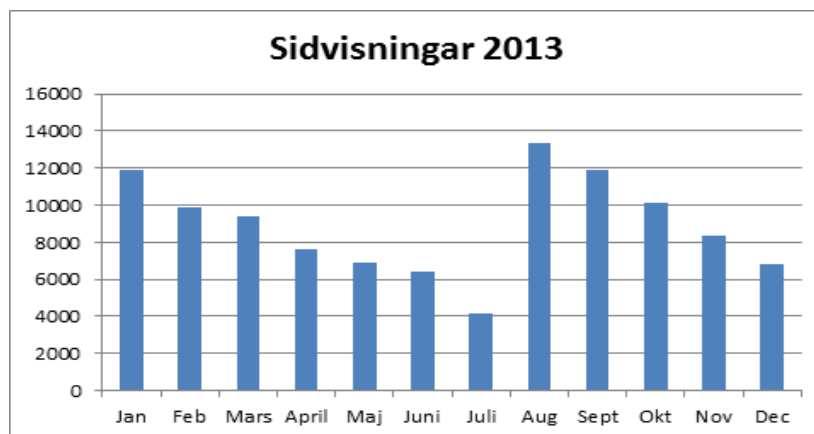
Direktionen har sammanträtt 4 gånger under året.

Efter några år av konsolidering och kontinuitet har verksamhetsåret 2013 inneburit förberedelser för förändring och omställningar. Orsakerna till detta är främst ÅA:s och Novias inbesparingar och omorganiseringar. Samarbetsförhandlingar på Novia ledde till en nedskärning av hela 5 årsverken inom CLL/Novia. För CLL/ÅA ledde motsvarande förhandlingar till att Centret för språk och kommunikation fusionerades med CLL (ÅA, Styrelsen 12.12, § 10 A). Effekterna inklusive medföljande åtgärder kommer att prägla verksamhetsåret 2014.

Oberoende av förändringarna har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete i linje med strategin. Den interna kommunikationen har förbättrats genom att alla protokoll gjorts tillgängliga för hela personalen på CLL:s intranet. Vidare har anställningsplaner och budgeteringsrutinerna ytterligare finslipats. Kontakter till aktörer i Norden, främst Sverige och Danmark har målmedvetets utökats. Detta har skett genom studiebesök, konferenser och seminarier, projektansökningar, partnerskap och projekt. I januari bekantade sig ledningsgruppen med Uppsala universitets, KTH:s och Södertörn högskolas vuxenutbildningar. Syftet med resan vara bland annat att få idéer kring hur marknadsföringen ytterligare kunde göras ännu mer effektiv.

Som ett led i detta förbättringsarbete har flera initiativ tagits. Bland annat har en ny grafisk manual godkänts och tagits i bruk under året. För synligheten och marknadsföringen har hemsidorna varit betydelsefulla. Hemsidorna har överlag fått positiv respons vilket det stora besökarantalet visar (Tabell 1). Totala sidvisningar år 2013 är sammanlagt 106 850.

Tabell 1

En annan marknadsföringskanal som gett god synlighet är CLL:s elektroniska nyhetsbrev CLLsius som publiceras 4 gånger per år. Sedan starten 2010 har antalet

mottagare av brevet utökats från 1100 till 6500 personer. Nyhetsbrevet har idag en egen redaktör. Att bygga och bevara ett gott rykte samt betydelsen av tydliga kärnbudskap var temat för årets CLL-seminarium.

ÅA:s klimatundersökning i november visar att CLL:ÅAs personal trivs bra på sin arbetsplats trots att många arbetsavtal är korta och anställningarna osäkra. CLL ligger stabilt över snittet i undersökningen. Vid CLL-Novia har inte genomförts en klimatundersökning under 2013.

Fakta och siffror 2013

Tabell 1: Anställda på respektive enhet 2013 samt personalrörelse

CLL-Åbo	CLL-Vasa	CLL-Novia	Totalt under året
31 + 8 resurspersoner	19 + Hangö	16	66 + Hangö suni rektor + 8 resurspersoner
2 tjl	3 tjl	3 tjl	8 tjänstlediga helt eller delvis under året
1 slutat	1 slutat	1 slutat	3 slutat
2 nyanställda	0 nyanställd	2 nyanställda	4 nyanställda

Tabell 2: Bokslut 2013

Bokslut 2013	CLL-ÅA	CLL-Novia
Intäkter	3 165 554	1 158 217
Kostnader	3 020 733	1 158 217
Resultat 2013	- 107 863	0
Resultat 2012	356 751	
Verksamhetskapital inför 2014	707 616	

Långsiktighet och ekonomisk hållbarhet i CLL:s verksamhet förutsätter att organisationen kan generera en ekonomisk buffert vid årsskiftet. Karaktären på organisationens projektinriktade verksamhet förutsätter således en budgeteringsprincip som sträcker sig minst två – tre år framåt. Trots att projekten ofta är fleråriga erhålls vanligen hela finansieringen som klumpsumma under ett år. I enlighet med CLL:s målmedvetna ekonomiska strategi har ett tillräckligt verksamhetskapital proaktivt ackumulerats.

Verksamheten

1. Det öppna universitetet och öppna yrkeshögskolan 2013

1.1. Verksamhetsformer

Det öppna universitetet (ÖPU) erbjuder möjlighet till universitetsstudier för alla intresserade utan att de behöver vara inskrivna vid ett universitet. Grundläggande kriterier för ÖPU är öppenhet i antagningen och motsvarighet med grundundervisningen. ÖPU:s kurser förverkligas i egen regi samt i samarbete med andra utbildningsenheter i Svenskfinland. ÖPU har 14 aktiva samarbetsparter.

Den öppna yrkeshögskolan (ÖPY) är på motsvarande sätt öppen för alla och erbjuder möjlighet till studier på yrkeshögskolenivå oavsett tidigare utbildning. ÖPY-kurser har under tidigare år främst anordnats i form av kvotplatser inom ramen för yrkeshögskolans ordinarie utbildningar. Under år 2013 låg fokus inom yrkeshögskolan på att öka omfattningen ÖPY studier och det satsades på valfria ÖPY kurser, vilka genomfördes utanför den normala tiden för dagstudier.

1.2 . Verksamhetens omfattning

Öppna universitetsverksamheten finansieras på basis av avlagda studiepoäng av icke ÅA-studerande samt av studiepoäng avlagda av extra studerande (Tabell 3).

Tabell 3: Öppna universitetets resultat, ÅA

Öppna universitetet	2009	2010	2011	2012	2013
studerande, netto	3648	3749	3133	3230	3161
erbjudna studiepoäng	2057	2016	1794	1778	1726
avlagda sp (öpu och extra studerande)	26240	27085	23079	26140	26117
avlagda öpu-sp, icke-ÅA-studerande	14665	15216	11835	12654	10801
avlagda sp, extra studerande	915	1166	1060	1773	1690
antal kurser	376	367	331	338	326
- egna	222	222	199	229	220
- samarbetsparter	154	145	132	109	106

Som ett jämförelsemått motsvarar studiepoängen omräknade i magisterexamina 87 magisterexamina per år. Därmed utgör det öppna universitetet ett stöd för kärnfunktionen (Tabell 4).

Öppna universitetets kursutbud ger examensstuderande möjlighet att på ett flexibelt sätt avlägga studiepoäng för att nå målsättningen om 55 sp/år. Av de examensstuderande vid ÅA som 2013 uppnått målsättningen om 55 sp/läsår hade 33 % även avlagt ÖPU-kurser. ÖPU utgör således en betydande del av kursutbudet för examensstuderande vid ÅA. Andelen är mindre vid andra universitet.

Tabell 4: Avlagda sp 2013 inom ÅA:s ÖPU, fördelade per utbildningsområde.

Avlagda sp 2013 per utbildningsområde	öpu	extra	öpu+extra
Teologisk utbildning	780	118	898
Humanistisk utbildning	2466	163	2629
Pedagogisk utbildning	5349	609	5958
Samhällsvetenskaplig utbildning	9327	361	9688
Psykologisk utbildning	890		890
Hälsovetenskaplig utbildning	95	53	148
Juridisk utbildning	2383	91	2474
Ekonomisk utbildning	1280	41	1321
Naturvetenskaplig utbildning	1664	169	1833
Teknisk-vetenskaplig utbildning	180	85	265
Annat utbildningsområde	13		13
Totalt	24367	1690	26117

Den interna målsättningen för den öppna yrkeshögskolan inom Novia är 2000 avlagda studiepoäng år 2013. Verksamheten har ökat märkbart från föregående år när den varit blygsam. Orsaken till detta är nya direktiv från undervisnings- och kulturministeriet med ny grund för finansiering. Beslut angående satsningen på Öppna YH inom Novia gjordes i årsskiftet 2012-2013.

Tabell 5

Öppna YH, avlagda sp per bransch	2009	2010	2011	2012	2013
Kultur					128
Samhällsvet., företagsekonomi o adm. området					54
Naturvetenskapliga området					9
Naturbruk och miljö					49
Teknik och kommunikation					191
Social-, hälso- och idrottsområdet					1675
Totalt	249	468	348	424	2106

En koordinator, stationerad i Åbo, har lett och koordinerat verksamheten tillsammans med en teamledare i Vasa samt vid Novia.

1.3 Rekryteringskanal

Öppna universitet vid ÅA utgör både direkt och indirekt rekrytering till examensstudier vid ÅA. ÖPU marknadsför delar av utbudet som godkända helheter inom specifika utbildningar, t.ex. Rättsnotarieprogrammet, men även genom att erbjuda merparten av kandidatstudier via nätet. Studerande kan antas till ÅA via ÖPU-leden, dvs. i separat kvot på basis av ÖPU-studier.

Inom ÖPY fungerar "stigen" på motsvarande sätt som ÖPU-leden, men inget fokus har lagts på att särskilt marknadsföra den. Studier avlagda inom ÖPY är en viktig inkörsport till olika utbildningsprogram inom yrkeshögskolan.

Antagna till Åbo Akademi på basis av studier inom det öppna universitetet.

I enlighet med respektive utbildnings beslut kan studerande antas till Åbo Akademi i separat kvot på basis av avlagda ÖPU- studier. Kriterierna för antagning varierar (från avlagda 25 sp med goda insikter till 60 sp). Fr.o.m. 2010 kan varje universitet avgöra om man vill se ÖPU-leden som en viktig rekryteringskanal till universitetsstudier eller inte.

Tabell 6. Antagna till ÅA på basis av öppna universitetsstudier

Fakultetsområde	2010	2011	2012	2013
1	3	2	5	3
2	5	7	6	4
3		4	1	1
Summa	8	13	12	8

1.4 Nätkurser

Förutom enskilda nätkurser erbjuds ett kontinuerligt utbud av nätkurshelheter inom fler ämnen och även kandidatstudier på nätet. Totalt arrangerades 83 nätkurser om 511 sp inom ÅA:s öppna universitet år 2013. Nätkurserna har ökat i antal och utgjorde 25 % av totala kursutbudet. På dessa kurser deltog ca 2000 studerande som sammanlagt avlade ca 8300 sp, vilket är det största antalet studiepoäng avlagda på nätkurser någonsin. De nätkurser som lockade flest vuxenstuderande att avlägga studiepoäng var i ämnena informationsvetenskap, företagets organisation och ledning, matematik, idrottspsykologi och geografi.

2. Fortbildning och projektverksamhet 2013

CLL erbjuder högskolebaserad fortbildning, som i stor utsträckning bygger på den kunskap och expertis som finns inom CLL, Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia samt i samarbetsnätverken. Målet med fortbildningen är en förbättrad och konkurrenskraftig arbetslivs- och yrkeskompetens för våra kundgrupper. Karaktäristiskt för fortbildningsverksamheten är att den är starkt konkurrensutsatt samt att kursutbudet skräddarsys utifrån målgruppens behov och uppdragsgivarnas finansieringsmodeller. Fortbildningskursernas längd har varierat från endagsseminarier till längre utbildningsprogram omfattande 25-30 sp. Kurser har ordnats i hela Svenskfinland och på Åland.

Med projektverksamheten strävar CLL efter att i samarbete med övriga enheter inom ÅA bidra till universitetets förverkligande av den tredje uppgiften och till en hållbar regional utveckling.

Tabell 7: Fortbildningens omfattning i siffror

Fortbildning	CLL-ÅA 2013	CLL-Novia 2013	Totalt 2013	Totalt 2012
Kortkurser	148	22	170	178
Långa kurser	26	10	36	29
Utbildningsprogram	1	0	1	35
Deltagare	5083	608	5691	5559
Antal timmar	2382	728	3110	4796

2.1. Fortbildningens tyngdpunktsområden under året

Fortbildningsverksamheten har under året omfattat bland annat följande tyngdpunktsområden:

Pedagogik och lärarfortbildning

Verksamheten inom fortbildningen har bestått av kortare och längre kurser, utbildningsprogram, seminarier och konferenser. Målgruppen har varit främst lärare och rektorer inom grundläggande utbildning och andra stadiet, förskolepersonal samt kuratorer, assistenter, skolgångsbiträden, morris- och eftispersonal, hälsovårdare och psykologer. Även personal inom daghemmen har varit en målgrupp. Största delen av verksamheten sker i samarbete med Utbildningsstyrelsen och förverkligas med statsmedel. Utöver färdiga subventionerade koncept och fortbildningsprogram har också erbjudits specialbeställda fortbildningsinsatser till skolor. Nätverk med kommunernas Kunnig-program har resulterat i gemensamma samarbetsformer.

Verksamhetsområdet har letts av en koordinator tillsammans med en teamledare i Åbo. Sedan november 2013 har koordinatorsuppdraget på grund av tjänstledighet delats av tre personer, alla stationerade i Vasa. Teamet har hållit gemensamma distansmöten 1-2 gånger per månad. Därtill har ortsvisa teammöten ägt rum kontinuerligt.

Tyngdpunktsområden:

- Ämnesspecifik kompetensutveckling inom modersmål, matematik, science, hälsokunskap, konst- och färdighetsämnen, religion och livsåskådning, studiehandledning
- Inom Resurscentret för matematik, naturvetenskap och teknik i skolan (RC) har erbjudits kompetensutveckling för lärare för att öka intresset för naturvetenskap, teknik och matematik i skolan. Se RC:s verksamhetsberättelse 2013: <http://www.skolresurs.fi/files/RC2013.pdf>
- Specialpedagogik, barns och ungas välmående och trygghet samt trestegsstödet
- Kompetensutveckling för lärare i små skolor
- IKT i undervisningen
- Utbildnings- och fortbildningsprogram för skolledare
- Läroplansarbetet inom grundläggande utbildning i samarbete med Regionalförvaltningsverket och Vasa övningsskola
- Mentorsutbildning inom Osaava Verme
- Operativt deltagande i Utbildningsstyrelsens utvecklingsprojekt "Toppkompetens"

Med stöd av UBS-finansierade projekt har CLL byggt ett stabilt nätverk och etablerat nära samarbete med samtliga finlandssvenska kommuner. CLL har intagit en aktiv roll i det UBS initierade allfinlandssvenska utvecklingsprojektet Toppkompetens. Nationella fortbildningskartläggningar visar positiva resultat för den svenska lärarfortbildningen. Av de finskspråkiga grundskollärarna deltog i medeltal 77,9 % och hela 88,6 % av de svenskspråkiga lärarna i olika fortbildningar. Motsvarande siffra för gymnasielärarna var 82,7 % respektive 85,5 %. Resultat pekar på träffsäkerhet och kvalitet i utbudet.

Social- och hälsovård

CLL erbjuder inom verksamhetsområdet social- och hälsovård kompetensutveckling för personal inom social- och hälsovården. En starkare profilering har resulterat i ökat antal uppdragsutbildningar och ett breddat kursutbud. Fortbildningen har svarat mot de behov av kompetensgivande utbildningar som lagstiftningen föreskriver.

Under året har särskilt utvecklingen av den öppna yrkeshögskolan uppmärksamrats. CLL har strävat efter att utveckla valfria kurser samt intensifiera marknadsföringen

gällande dessa, som till en del kommit att ersätta specialiseringsutbildningarna. Kurser har erbjudits både som ÖPY inom grundutbildningen och högre YH.

Öppna Yrkeshögskoleutbildningar som under året väckt stort intresse är främst *Etappvis till sjukskötare* som genom att erbjuda kurser från aktuell läroplan förbättrat möjligheterna till flexibla och målinriktade studier mot examen.

Övriga studiehelheter inom ÖPY verksamheten var: Psykiatrisk vård 20 sp, Företagshälsovård 20 sp, Missbrukarvård 20 sp, Flyktingintegration 20 sp

Inom verksamhetsområdet har vi aktivt utvecklat kursutbudet inom den sociala sektorn, bl.a. genom utbildningen *Att se människan i integrationsarbetet* samt *Resursförstärkande dagvård*.

Externt finansierade utbildningar har genomförts i form av seminariedagar och kurser. Större studiehelheter som *Rehabiliterande arbetssätt* har genomförts tillsammans med arbetslivet samt i samarbete med andra yrkeshögskolor och organisationer så som Högskolan på Åland, Karolinska universitetssjukhuset, Uppsala Universitet, THL, Vaasan AMK, TTL, Falun Lasarett, Västerbottens läns landsting och Folkhälsan.

I samarbete med Umeå universitetssjukhus och utvecklingsenheten Memeologen har CLL upprätthållit utbildning i Lean inom social- och hälsovård.

Specialiseringsutbildningar som pågått under 2013 är bland annat:

- Prehospital vård
- Ledarskap
- Arbetshandledning och organisationskonsultation
- Familjeterapi
- Grundutbildning i LEAN inom social- och hälsovård
- Smärtbehandling och palliativ vård
- Äldreomsorg på distans

Verksamhetsområdet har under 2013 utökat samarbetet över enhets- och verksamhetsgränserna.

Samarbetsförhandlingarna har inneburit, och kommer att innebära stora strukturella förändringar i social- och hälsovårdsteamets verksamhet.

Samhälle, teknik, företagande, organisation och kultur

Verksamheten har bestått av kortare och längre fortbildningar inom följande områden:

Hållbar utveckling

- Specialiseringsutbildningen "Kunnan ympäristösuojelu tehtävien erityisosaaminen", 30 sp
- Seminarier och kortkurser i hållbar utveckling för universitetsanställda och studerande inom Baltic University Programme
- Seminariet "Under ytan" i Korpoström kring skärgårdsforskning

Kultur

- Fortbildning i författarskap: Litterärt skapande VI, Skrivande kvinnor och Författarträffar
- Nätbaserad fortbildning för kultursektorn i juridik
- Seminarieserie för kulturkritiker

Naturvetenskap och teknik

- Behörighetsgivande utbildning för lärare i matematik, 60 sp
- Geografi, 60 sp (för lärare behörighetsgivande)
- Två uppdragsutbildningar i reglerteknik för Wärtsilä i Åbo

Organisation och ledning

- Arbetsplatshandledarutbildning, 2 sp
- Ledarskapsprogram för ÅA:s mellanchefer
- Ledarskap på bibliotek, 20 sp
- Seminarier för kyrkans anställda kring diakoni och ledarskap
- Specialiseringsutbildningar (30 sp), Mental Tränare Steg 2 i Vasa och Raseborg samt NLP Master
- Uppdragsutbildning: Mental Tränare Steg 1 i Vasa och Raseborg
- Utbildar utbildning för skatteförvaltningens personal

Personalutbildning

- Skrivarkurs för webb och media för CLL/ÅA-personal
- Kurs i välmående i arbetet för CLL/ÅA-personal
- Kommunikations- och kreativitetskurs för CLL/ÅA-personal
- Info-tillfällen i Egentliga Finland kring internationellt samarbete för vuxenutbildare

Verksamheten har letts av en koordinator för hela verksamhetsområdet och en teamledare vid Novia-enheten. Gemensamma möten har hållits ett par gånger per termin och teamen har hållit regelbundna arbetsmöten.

2.2. Projektverksamhet och regional utveckling 2013

Personalen har under hösten arbetat med nätverksskapande, uppsökande verksamhet samt analys av efterfrågan. Arbetet har skett utifrån en tematisk bredd. Projektutvecklingsinitiativ och mer konkreta samarbetsprojekt har genomförts både ÅA internt och tillsammans med regionala och nordiska samarbetsparter. Under hösten har det regionala samarbetet i Österbotten resulterat i en gjord projektansökning samt initiala kontakter för ett nordiskt klusterbesök under 2014.

Personalen har under hösten också deltagit i flera studieresor, seminarier och konferenser i Norden och Europa för att skapa kontakter och nätverk till nya samarbetsparter. Två personer deltog i en studieresa till Danmark i september, som arrangerades av Brahea/Turun yliopisto. En person deltog i ett kontaktseminarium i Stockholm i oktober, som arrangeras av Nordplus inför nya ansökningsrundan våren 2014. Två personer deltog i EUCEN:s höstseminarier och möte i Bryssel i november och presenterade förslag till nya projektidéer. Personalen har också deltagit i fem partnerskapsmöten inom två olika projekt, som finansieras av Grundtvig-programmet för livslångt lärande. Totalt 14 mobiliteter har förverkligats under året. Ett partnerskapsmöte arrangeras i Åbo i oktober med deltagare från Tyskland, Danmark, Sverige och Portugal. Det internationella utbytet och kontakterna kommer att resultera i nytt samarbete och nya projektansökningar inom Erasmus+ och Nordplus-programmen under år 2014.

Vid Åbo-enheten har arbetet med att utveckla nya projektidéer skett inom Framtidsgruppen som mötts regelbundet och inom fakultetsområdesvisa arbetsgrupper, som tagit fram förslag till nya utbildningsprodukter, som ska utarbetas i samarbete med ÅA-enheterna.

Personalen har initierat samarbete med energitekniken i Vasa, vilket har resulterat i en gemensam projektansökan. Personalen har likaså samarbetat med socialpolitiken i syfte att tillsammans med Yrkeshögskolan Novia och Umeå universitet bygga upp ett gemensamt Botnia-Atlantica projekt kring värdigt liv för äldre. Personalen har också

initierat ett samarbete gällande gruppmentorskap för social- och hälsovårdsektorn med universitetet i Bodø, Norge.

Under året har flera projekt avslutats. EU:s nya programperiod kommer inte att kunna inledas förrän långt in på 2014. Arbetet på att planera och framarbete nya projektansökningar har dock inletts och nya nätverk för detta ändamål har bildats både nationellt och internationellt. De verksamhetsområden som antogs som målsättningar har till stora delar kunnat förverkligas: innovationer och kreativitet, företagsamhet, hållbar utveckling, framtidens arbetsliv, skärgårdsutveckling.

Framtidens arbetsliv

Projektet **ELiA 2** var ett samarbete mellan högskolor, företag och kommuner i Norge, Sverige och Finland. Projektet utvecklade och utvärderade olika metoder att kartlägga, validera och bedöma realkompetens. Behörighet till högre studier prövades liksom tillgodoräknande. ELiA är en del av EU-programmet Botnia-Atlantica med tretton aktörer i Norge, Sverige och Finland. Parterna representerade högre utbildning, näringsliv och samhälle. Aktiviteterna startade 1.1.2011 och pågick till 31.12.2013.

INNI är ett ESF-projekt där CLL samarbetar med andra stadiets yrkesutbildning i Österbotten kring nya innovativa pedagogiska metoder. Både CLL/ÅA och CLL/Novia är med som part i projektet. CLL/ÅA bidrar med kompetensutveckling för den undervisande personalen och med kunskapsöverföring mellan forskning och näringsliv. Projektet har inletts 2013 och pågår fram till slutet av 2014. Konkret kommer CLL/ÅA att utveckla en *Skattjakt*, där deltagarna lär sig använda sociala medier i undervisningssyfte. Projektet kommer också att pilotera nya modeller för överföring av kunskap genom kreativa samtal och innovativa möten. CLL/Novia utvecklar nya tekniska lösningar för innovativa lärmiljöer och nya utbildningar, som utgår ifrån arbetslivets behov. Målet är att utveckla nya lärmiljöer som bättre motsvarar arbetslivets krav.

Innovationer

"Kreativa kvinnor – kreativitet och inspiration för kvinnliga företagare" (2012-2014) är ett projekt som kunde börja förverkligas med ESF-anslag i slutet av 2012. Målgrupper är kvinnor som är på väg att starta eget företag och behöver stöd i den avgörande processen, samt kvinnor som redan har erfarenhet som företagare, men önskar välja en annan inriktning eller utveckla företaget. Projektet har arrangerat seminarier,

studieresor och workshopar. Geografiskt område: Åbo och Åboland. Medfinansierar Kimitoöns kommun, Pargas stad och Svenska kulturfonden.

Miljö och hållbar utveckling

Inom Nordiska Ministerrådets projekt **"Utveckling av de nordiska högskolnätverken för hållbar utveckling och gröna campus"** (2012-2013) hölls seminarier och workshops om utbildning för hållbar utveckling i Sverige och Danmark: "Web based educational material for SD – news from BUP" (23.4, Uppsala Universitet) och "BUP Denmark and Nordic Countries; ESD by virtual courses and research cooperation" (25.4, Roskilde Universitet). Slutseminariet Nordic and BUP seminar on Sustainability "Competences for Learning and Education for Sustainability (ESD) in Higher Education", 5-6.2013 hölls vid Åbo Akademi i Åbo (60 deltagare från 40 högskolor). Fortbildningskursen "Maritime Spatial Planning for professionals " förverkligades (9.9–29.10) i samarbete med högskolor och andra aktörer från Sverige, Finland och Polen samt HELCOM och VASAB.

BUP Finland webbsidan (<http://www.bup.fi>) medverkar aktivt för att befrämja utbildning för hållbar utveckling nationellt (Keke-foorumi informationen) och internationellt.

Pedagogiska utvecklingsprojekt

DiDiDi-Didaktiska dimensioner i digitalt lärande, är ett samarbetsprojekt mellan Åbo Akademis pedagogiska fakultet, Vasa övningsskola, Mediacity, Centret för livslångt lärande, Vasa stad, vetenskapsbiblioteket Tritonia och fungerar som ett tak för olika forsknings- och utvecklingsprojekt som pågår inom det digitala lärandet. Projektets målsättning är att utveckla och studera digitala verktyg i undervisning för att belysa det digitala lärandet ur många synvinklar, samt sprida de kunskaper och erfarenheter som projektet genererar. Under 2013 har laborationer med digitala hjälpmedel skett i grundskola, gymnasium och lärarutbildning. Forskning på post doc-, doktorand-, och pro gradnivå är knutna till projektet. Verksamheten inom taket DiDiDi koordineras av Centret för livslångt lärande.

LLS-Learning lesson studies är en form av gemensam professionell utveckling. Lärare planerar, genomför och utvärderar lektioner inom ett ämnesområde. Tillsammans utarbetas en detaljerad plan för lektionen. En lärare genomför lektionen med elever och lektionen filmas. Lärargruppen möts efter detta och diskuterar sina observationer. Efter

detta sker en revidering av lektionen som genomförs av en annan lärare. Målet är att förbättra elevernas lärande och lärarnas undervisningskompetens. Ett pilotprojekt inleddes 2013 tillsammans med lärare från Borgaregatans skola i Vasa och Vasa gymnasium samt med ämnesdidaktiker vid lärarutbildningen vid Åbo Akademi. Professor Inger Eriksson från Stockholms universitet anlätades som sakkunnig.

Osaava Verme-Gruppmentorskap finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet 2010-2016 och leds nationellt av Pedagogiska forskningsinstitutet vid Jyväskylä universitet. Utvecklingsprojektet genomförs i Svenskfinland som ett samarbete mellan Pedagogiska fakulteten och Centret för livslångt lärande, där CLL har en koordinerande roll. Syftet med gruppmentorskap är att stöda nya lärares (1-5 års arbetserfarenhet) professionella utveckling och välmående i yrket. Under 2013 har den fjärde mentorsutbildningen genomförts.

Edu Vuxen Åboland 2009-2013 var ett regionalt samarbetsprojekt och nätverk för svenskspråkiga vuxenutbildare i Åboland. Edu-Vuxen Åboland samarbetade med det nationella Edu-Vuxen-projektet och övriga näraliggande projekt. Projektets målsättningar var att: a) förbättra och öka samarbetet aktörerna emellan, b) synliggöra vuxenutbildningen i Åboland, c) förbättra utbildningsutbudets träffsäkerhet, d) förbättra kvaliteten i handlednings- och rådgivningstjänsterna, e) kartlägga arbetslivets behov av kompetenshöjning.

Nordplus Horisontal-projektet **Vägledare i dialog** inleddes i augusti 2011 (avslutades 31.7 2013) vid CLL/Novia-enheten. Projektparter var Malmö Högskola (SVE), Högskolan i Lillehammer (NO), Campus Skellefteå (SVE) och Holstebro kommun (DK). Målen för dialogen var a) att vägledare från alla projektparter utvecklar sin individuella vägledningskompetens, b) att utbildare och fortbildningsansvariga får underlag att utveckla och uppdatera innehåll, metoder och relevansen i utbildning och fortbildning, c) att vägledare, utbildare och fortbildningsansvariga tillsammans diskuterar hur nyckelkompetenser för vägledare inom livslångt lärande kunde formuleras i ett nordiskt sammanhang.

Calliope (2012-2014) är ett Learning Partnership -nätverksprojekt om kommunikation.

ELEVAtE ((2012-2014) är ett Learning Partnership -nätverksprojekt om ny teknologi i undervisningen.

Skärgård

Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi (grundat 1976) finns vid CLL-Åboenheten sedan år 1995. Institutet initierar, koordinerar och genomför skärgårdsrelaterade projekt och utredningar. Forum för Skärgårdsforskning som arrangeras i Skärgårdscentrum Korpoström i samarbete med Skärgårdshavets biosfärområde är en mångvetenskaplig mötesplats för forskare och skärgårdsbor. Temat 2013 var "Under ytan" och seminariet kompletterades med möjligheten att prova på dykning. Tidskriften Skärgård som är institutets och ÅA:s främsta kanal för information om skärgårdsfrågor utkom med fyra gedigna temanummer under 2013.

Företagsutveckling

Ledningssystem för mikroföretag i Syd-Österbotten är ett projekt där 10 deltagande mikroföretag med gemensamma föreläsningar och med företagsvisa konsulteringar bygger upp ett Ledningssystem enligt ISO 9001 och ISO 14001 och ISO 22001. Företagen har inom projektet möjlighet till certifiering. Projektet startade 2011 och pågår till 31.3.2014. Målet är att via ett systematiskt angreppssätt skapa ordning och struktur i verksamheten och därmed öka lönsamheten, konkurrenskraften och trovärdigheten.

Business Development (2012-2014) har som målsättning är att öka och stärka företagande genom att höja kompetensen inom marknadsföring, design och varumärkesbyggande vid kommersialisering av affärsidéer. Huvudfinansiär: Botnia Atlantica.